

Epidemiologie srdečního selhání

VERZE 2025-01.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Klára Benešová ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Jiří Pařenica ² , Petr Klika ¹ , Ondřej Šanca ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Jan Mužík ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR ² Lékařská fakulta, Masarykova univerzita
Recenzenti:	-
Datum vytvoření dokumentu:	06.04.2024
Datum poslední aktualizace:	08.07.2025
Datum vyjádření pověření pro ochranu osobních údajů UZIS:	25.07.2024
Datum schválení poradou vedení UZIS:	10.12.2024
Typ výstupu:	Datový souhrn
ID výstupu:	OIS-01-08
Klíčová slova	NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, NKIS, Národní kardiologický informační systém, srdeční selhání, selhání srdce, incidence, prevalence, mortalita, hospitalizace
EuroVoc	NT1 kardiovaskulární onemocnění
Citace:	Benešová K., Jarkovský J., Pařenica J., Klika P., Šanca O., Klimeš D., Mužík J., Komenda M., Dušek L. Epidemiologie srdečního selhání. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2023. Dostupné z: https://www.nzip.cz/data/1659-srdecni-selhani-datovy-souhrn . ISSN 2695-0340.
Datový souhrn dostupný na:	https://www.nzip.cz/data/1659-srdecni-selhani-datovy-souhrn
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datového souhrnu

1.1 Primární cíl

Datový souhrn hodnotí epidemiologické charakteristiky srdečního selhání (incidence, prevalence, mortalita) v populaci České republiky od roku 2015 do posledního uzavřeného roku. Data jsou stratifikována dle pohlaví, věkových kategorií a regionu bydliště a výsledky jsou vyjádřeny v absolutních počtech, v přepočtu na 100 000 obyvatel a jako podíl dané skupiny na celkovém počtu pacientů se srdečním selháním.

1.2 Základní informace

V rámci zveřejňování dat z [Národního registru hrazených zdravotních služeb \(NRHVS\)](#) vznikl datový souhrn přinášející informace o výskytu srdečního selhání v české populaci ve formě agregovaných dat. Datový souhrn umožňuje u pacientů se srdečním selháním hodnotit incidenci, prevalenci a mortalitu v závislosti na pohlaví, věku a místu bydliště pacienta včetně časového vývoje.

Kromě pacientů s prokázaným srdečním selháním jsou zahrnuti i pacienti se strukturálním onemocněním srdce, u nichž je pravděpodobná progresse do srdečního selhání.

Seznam uvažovaných diagnóz dle [Mezinárodní klasifikace nemocí, 10. revize \(MKN-10\)](#):

- I05–I09 Chronické revmatické choroby srdeční;
- I11.0 Hypertenzní nemoc srdce s (městnavým) srdečním selháním;
- I13.0 Hypertenzní nemoc srdce a ledvin s (městnavým) selháním srdce;
- I13.2 Hypertenzní nemoc srdce a ledvin s (městnavým) srdečním selháním i selháním ledvin;
- I20–I25 Ischemické nemoci srdeční;
- I34–I37 Nerevmatická onemocnění chlopně;
- I39 Endokarditida a onemocnění srdečních chlopní při nemocech zařazených jinde;
- I40–I43 Zánět srdečního svalu a kardiomyopatie;
- I50 Selhání srdce;
- R57.0 Kardiogenní šok;
- Q20–Q24 Vrozené srdeční vady.

Pacient se srdečním selháním je v datech NRHVS identifikován při splnění alespoň jednoho z níže uvedených kritérií a) až d).

a) Pacienti s ambulantní léčbou:

Praktický lékař (odbornost 001), internista (odbornost 101) nebo kardiolog (odbornost 107) vykázal diagnózu z výše uvedeného seznamu a pacientovi bylo do 3 měsíců od této ambulantní návštěvy předepsáno léčivo ze skupiny C03CA01 (furosemid), C03DA01 (spironolakton), C03DA04 (eplerenon) nebo C09DX04 (sakubitril-valsartan) dle anatomicko-terapeuticko-chemické klasifikace léčiv ([ATC-klasifikace](#)).

b) Pacienti s hospitalizační léčbou srdečního selhání (primární):

Pacient byl hospitalizován na lůžku akutní péče s hlavní diagnózou hospitalizačního případu (klasifikovaného dle [CZ-DRG](#)):

- I11.0 Hypertenzní nemoc srdce s (městnavým) srdečním selháním;

- I13.0 Hypertenzní nemoc srdce a ledvin s (městnavým) selháním srdce;
- I13.2 Hypertenzní nemoc srdce a ledvin s (městnavým) srdečním selháním i selháním ledvin;
- I25.5 Ischemická kardiomyopatie;
- I42.0 Dilatovaná kardiomyopatie;
- I42.9 Kardiomyopatie NS;
- I50.0 Městnavé selhání srdce;
- I50.1 Selhání levé komory;
- I50.9 Selhání srdce NS;
- R57.0 Kardiogenní šok.

c) Pacienti s hospitalizační léčbou srdečního selhání (sekundární):

Pacient byl hospitalizován na lůžku akutní péče pro některou diagnózu ze seznamu uvedeného v úvodu této kapitoly, a to na pozici hlavní nebo vedlejší diagnózy hospitalizačního případu (klasifikovaného dle CZ-DRG). Zároveň je splněna podmínka, že pacientovi bylo do 3 měsíců od ukončení hospitalizace předepsáno léčivo ze skupiny C03CA01 (furosemid), C03DA01 (spironolakton), C03DA04 (eplerenon) nebo C09DX04 (sakubitril-valsartan) dle ATC-klasifikace. Nejsou zde hodnoceny hospitalizační případy splňující již kritérium b).

d) Pacienti, u nichž byla provedena ortotopická transplantace srdce (OTS), implantace dlouhodobé levostranné mechanické srdeční podpory (LVAD) nebo byla zahájena srdeční resynchronizační léčba (CRT). OTS je identifikována vykazáním výkonů 07269 (DRG) transplantace srdce, 07270 (DRG) transplantace srdce a plic, 55240 transplantace srdce – primóperace, 55241 transplantace srdce – reoperace. Implantace LVAD a CRT je identifikována vykazáním příslušného kódu zdravotnického materiálu, jde o vybrané prostředky zdravotnické techniky (PZT) typu 53, 77 a 85.

Data NRHZS jsou k dispozici v rozsahu pokrývajícím časové období od roku 2010 do posledního uzavřeného roku, přičemž tato datová sada zaměřující se na pacienty se srdečním selháním pokrývá pouze časové období od roku 2015. Data z let 2010–2014 jsou využita jako zdroj informací o případné historii léčby srdečního selhání u jednotlivých pacientů, aby bylo možné u nových případů (od roku 2015) s dostatečnou spolehlivostí rozhodnout, zda se opravdu jedná o incidenční případ a pacient nebyl léčen již někdy v minulosti. Data za nejaktuálnější rok jsou naopak využita pro vyhodnocení definičních kritérií u pacientů zachycených v posledním analyzovaném roce, která vyžadují několikaměsíční sledování pacienta kvůli předepsaným léčivům.

1.3 Interpretace, informační hodnota a případné limity

Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění nebo služby nevykazované zdravotní pojišťovně (např. výkony agregované do ošetrovacího dne při lůžkové péči) nejsou v datové sadě zohledněny.

1.4 Ochrana osobních údajů

Datový souhrn je připravován v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

1.5 Klíčová slova

NRHZZ, Národní registr hrazených zdravotních služeb, NKIS, Národní kardiologický informační systém, srdeční selhání, selhání srdce, incidence, prevalence, mortalita, hospitalizace

1.6 Klasifikace dle EuroVoc

NT1 kardiovaskulární onemocnění

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datové sady: xlsx
- Velikost: 620 kB

3 Zdroj dat

Zdrojem informací pro datový souhrn je databáze [Národního registru hrazených zdravotních služeb \(NRHZZ\)](#), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Obsah datového souhrnu

List „Incidence“ = počet nově diagnostikovaných pacientů se srdečním selháním, viz definici v kapitole 1.2 (a–d)

1. Stratifikace výstupu – řádky

- Stratifikace 1: celkem
- Stratifikace 2: podle pohlaví
- Stratifikace 3: podle věkové kategorie
- Stratifikace 4: podle kraje bydliště pacienta
- Stratifikace 5: podle okresu bydliště pacienta
- Stratifikace 6: podle pohlaví a věkové kategorie
- Stratifikace 7: podle věkové kategorie a kraje bydliště pacienta

2. Stratifikace výstupu – sloupce

- Stratifikace 1: podle roku

3. Číselné vyjádření ve výstupu

- Výstup 1: absolutní počet pacientů
- Výstup 2: počet na 100 000 obyvatel
- Výstup 3: procentuální zastoupení v daném roce (% z celkové incidence)

List „Prevalence“ = celkový počet pacientů se srdečním selháním, viz definici v kapitole 1.2 (a–d)

1. Stratifikace výstupu – řádky

- Stratifikace 1: celkem
- Stratifikace 2: podle pohlaví

- Stratifikace 3: podle věkové kategorie
 - Stratifikace 4: podle kraje bydliště pacienta
 - Stratifikace 5: podle okresu bydliště pacienta
 - Stratifikace 6: podle pohlaví a věkové kategorie
 - Stratifikace 7: podle věkové kategorie a kraje bydliště pacienta
- 2. Stratifikace výstupu – sloupce**
- Stratifikace 1: podle roku
- 3. Číselné vyjádření ve výstupu**
- Výstup 1: absolutní počet pacientů
 - Výstup 2: počet na 100 000 obyvatel
 - Výstup 3: procentuální zastoupení v daném roce (% z celkové prevalence)

List „Mortalita“ = počet zemřelých pacientů se srdečním selháním (bez ohledu na příčinu úmrtí), viz definici v kapitole 1.2 (a–d)

- 1. Stratifikace výstupu – řádky**
- Stratifikace 1: celkem
 - Stratifikace 2: podle pohlaví
 - Stratifikace 3: podle věkové kategorie
 - Stratifikace 4: podle kraje bydliště pacienta
 - Stratifikace 5: podle okresu bydliště pacienta
 - Stratifikace 6: podle pohlaví a věkové kategorie
 - Stratifikace 7: podle věkové kategorie a kraje bydliště pacienta
- 2. Stratifikace výstupu – sloupce**
- Stratifikace 1: podle roku
- 3. Číselné vyjádření ve výstupu**
- Výstup 1: absolutní počet pacientů
 - Výstup 2: počet na 100 000 obyvatel
 - Výstup 3: podíl zemřelých (% z prevalence v dané kategorii)